

УДК 504.062

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

В. В. Волошенко, асистент

ДВНЗ « Національний гірничий університет », voloshenyukv@bk.ru

Методологія дослідження. Аналіз і наукове узагальнення – при визначенні підходів до управління раціональним природокористуванням на рівні окремого економічного суб'єкту та промислового регіону; структурування – для визначення складових елементів та їх логічних взаємозв'язків в системах та процесах природокористування на різних ієрархічних рівнях;

Результати. Встановлено, що підхід до визначення та реалізації природоохоронної діяльності варто доповнити проектно-орієнтовною деталізацією заходів для забезпечення узгодженості та закріплення відповідальності стейкхолдерів.

Показано, що розподіл спільної відповідальності за результати процесу надкористування пропонується здійснювати серед наступних груп зацікавлених суб'єктів: безпосередні надкористувачі (гірничі підприємства); опосередковані надкористувачі (органи державної влади та місцевого самоврядування, формальні та неформальні суспільні групи).

Характер взаємовідносин між зацікавленими сторонами може бути визначений за двома критеріями: *інтеграція зусиль* – мотивація та спроможність суб'єктів до співпраці; *реакція на ініціативи* – сприйняття зацікавленою групою зовнішніх пропозицій; готовність до підвищення ефективності власної діяльності для потреб групи.

Новизна. Представлені результати розвитку методичних підходів до обґрунтування стратегії гірничодобувного підприємства з урахуванням аспектів взаємодії з іншими суб'єктами, зацікавленими в економічних та природоохоронних результатах його діяльності.

Практична значущість. Запропоновано здійснювати регулювання обсягів прибутку комбінатів шляхом перегляду обов'язкових нормативів, ставок платежів або ситуативних компенсаційних платежів що буде утворювати мережу припустимих траєкторій фінансового результату. Ймовірні переходи між ними віддзеркалюватимуть біфуркаційність стратегічних сценаріїв вимог

зовнішнього середовища до природокористувачів та очікувану інвестиційну привабливість бізнесу з розробки родовищ корисних копалин.

Ключові слова: гірничодобувне підприємство, стратегії, економіка, раціональне природокористування, регуляторний вплив, проект, стейкхолдери.

Література

1. Амоша О. І. Концептуальні орієнтири промислової політики України (на середньострокову перспективу) / О. І. Амоша, В. П. Вишневський, Л. О. Збаразська [Електронний документ]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/eprom/2008_43/st_43_01.pdf.

. Amosha O. I. Kontseptualni orientyry promyslovoyi polityky Ukrayiny (na serednyostrokovu perspektyvu) / O. I. Amosha, V. P. Vyshnevskiy, L. O. Zbarazska [Elektronniy dokument]. – Rezhim dostupu: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/eprom/2008_43/st_43_01.pdf

2. Амоша О. І. Методичний інструментарій регулювання стану довкілля / О. І. Амоша, І. В. Петенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/V_Ditb/2012_16/Amo_Pet.pdf.

Amosha O. I. Metodychniy instrumentariy reguluyvannya stanu dovkillya / O. I. Amosha, I. V. Petenko [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/V_Ditb/2012_16/Amo_Pet.pdf

3. Бардась А. В. Перспективи розвитку вугледобувної галузі в умовах екологізації світової економіки / А. В. Бардась, Я. О. Черенніченко // Економічний простір. – 2011. – №56/2. – С. 260–268. [Електронний ресурс] http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2011_56_2/statti/32.pdf.

Bardas A. V. Perspektivy rovytku vugledobuvnoyi galuzi v umovakh ekologizatsiyi svitovoyi ekonomiky / A. V. Bardas, Ya. O. Cherednichenko // Ekonomichniy prostir. – 2011. – №56/2. – С. 260–268. [Elektronniy

resurs]

http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2011_56_2/statti/32.pdf

4. Шапар А. Г. Сталий розвиток та досвід його обґрунтування інститутом проблем природокористування та екології НАН України (до 20-річчя заснування інституту) / А. Г. Шапар // Екологія і природокористування. – 2012. – Вип. 15. – С. 6–11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Eip/2012_15/1_0611.pdf.

Shapar A. G. Staliy rozvytok ta dosvid yogo obgruntuvannya instytutom problem pryrodokorystuvannya ta ekologiyi NAN Ukrayiny (do 20-richchya zasnuvannya instytutu) / A. G. Shapar // Ekologiya i pryrodokorystuvannya. – 2012. – Vyp. 15. – S. 6–11. [Elektronniy resurs]. – Rezym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Eip/2012_15/1_0611.pdf

